

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHOLD: Josef den rettferdige. — Tro og fornuft. — Fra Kirkens barmhjertighetsarbeid. — Om skjærsilden. — Mater Synkletia-George. — Tollfrie tanker. — Fra redaksjonen til våre lesere. — Vi henleder oppmerksomheten. Bøker inngått til redaksjonen. — Et lite kursus i kirkelatin.

Josef, den rettferdige.

Av sokneprest A. Høgh.

«En sønn som vokser er Josef, en sønn som vokser, og vakker å se til.»

(1. Mos. XLIX, 22.)

Det var skikk hos jødene at foreldrene på den åttende dag fra barnets fødsel, på selve omskjæringsdagen, ga det et navn. Overensstemmende med denne tradisjon fikk det barn som Guds uransakelige og allvise veier hadde bestemt til brudgom for jomfrumoren Maria og til pleiefar for Guds egen enbårne sønn, ved sin omskjæring navnet Josef.

Josef, det er ikke et tilfelle at barnet fikk nettopp dette navnet. Nei, det skjedde ved det Guddommelige Forsyns styrelse og vilje, for navnet Josef var tegnet på og forutsigelsen av barnets framtidige kall og utvelgelse. Josef betyr på hebraisk «en som vokser». Derfor vilde ikke noe annet navn ha passet for den hvis liv skulde være en stadig vekst, en stadig oppstigning til hellighetens fullkomne høyder. Utsett som barnet var av Gud til å innta plassen nest etter Guds mor Maria, den høyeste og helligste oppgave som noensinne er gitt et menneske, var det naturlig, ja nødvendig, at det også skulde gjøre vedvarende framskritt i erhvervningen av Guds nåde og øvingen av alle dyder.

Dessuten var det, som århundredene har vist, bestemt i Guds rådslutninger at den hellige Josefs hellighet og storhet skulde økes og vokse ned gjennom tidene hos alle folk over hele jordkretsen, inntil vår hellige far paven skulde utrope ham til vernehelgen og verge for hele Guds kirke på jorden.

Josef — navnet ble først gitt til patriarken Jakobs elskede sønn, som fra å være en ukjent gjetergutt ble kalt fra fengslet til å bli Faraos høyre hånd med makt over et helt folk. Med ennå større rett,

med ennå mer grunn ble det gitt til ham, som fra å være en enkel håndverker ved Guds nåde ble kalt til å være brudgom og verge for Guds egen hellige mor, himmeldronningen Maria, kalt til å være pleiefar og verge for Guds egen sønn, vår Herre og Frelser, og ved dette satt til vern og verge, til far for alle Guds barn på jorden.

«En sønn som vokser er Josef, en sønn som vokser, og vakker å se til.» Nettopp dette forteller den Hellige Skrift om Josef, enda den ikke har stort å si om ham. For hva vet vi ifølge evangeliet egentlig om ham?

Matteusevangeliet forteller om hans avstamning: «Og Jakob fikk sønnen Josef, Marias mann; av henne er Jesus født, som kalles Kristus.» (1, 16.) Videre forteller Matteus: Maria var trolovet med Josef, og Josef var en rettferdig mann. Da tvilen derfor kom over ham m. h. t. Jesu unnfangelse, vilde han ikke føre skam over henne, men i stillhet skille seg fra henne. Da åpenbarte en engel seg for ham, og på engelens bud tok Josef sin hustru til seg.

Lukasevangeliet forteller oss videre hvorledes Josef på keiser Augustus' bud «dro fra Galilea, fra byen Nasareth opp til Judea, til Davids by som kalles Betlehem, fordi han var av Davids hus og ætt, og lot seg skrive inn sammen med Maria, sin trolovede hustru, som skulde bli mor.» (2, 4.) Videre forteller evangelisten om hyrdene, da de oppsøkte den nyfødte Frelser i Betlehem; «skyndte seg og kom og fant Maria og Josef og barnet som lå i krybben». Heller ikke ved fremstillingen av barnet i templet, mangler den hellige Josef. Uttrykkelig heter det om møtet med Simeon: «Og hans far og hans mor undret seg over det som ble sagt om ham.» (2, 33.)

Så må vi vende tilbake til Matteusevangeliet for

å få vite mer om den hellige Josef. Mat. 2, 13 forteller om vismennenes tilbedelse, og om hvorledes den hellige Josef etterat de var dradd bort, i en drøm ble varslet om den fare som truet barnet. Lydhør for og lydlig mot engelens bud sto Josef opp «tok barnet og moren om natten og dro til Egypten». I Egypten ble Josef til faren var over. Så snart han av engelen var blitt varslet igjen, tok han atter barnet og moren og dro hjem. «Og han kom til en by som heter Nasareth og ble boende der.»

Resten av det vi vet om den hellige Josef, blir igjen fortalt i Lukasevangeliet. Det fortelles der i det annet kapitel at Josef og Maria hvert eneste år dro op ptil Jerusalem til påskefesten. Da Jesus var 12 år gammel fikk han for første gang lov til å være med, og da hendte det at han voldte dem sorg og bekymring. Han ble nemlig tilbake i Jerusalem, så Maria og Josef i tre dager måtte lete etter ham. Evangeliet forteller med klare ord at Josef tilfulle fikk dele Marias sorg og bekymring: «Hans mor sa til ham: «Sønn, hvorfor har du gjort dette mot oss? Se, din far og jeg har lett så sårt etter deg.» Og han gikk med dem og kom til Nasareth og var lydlig mot dem.»

Ikke noe mer, absolutt ikke mer enn dette vet vi om den hellige Josefs liv, utenom at han var tømmermann. Det forteller nemlig evangelisten Matteus. (13, 55.) Da Jesus opptrer i synagogen i Nasareth, sier folket: «Er han ikke sønn av tømmermannen?»

Alt annet som fortelles om den hellige Josef har ingen rot hverken i evangeliet eller tradisjonen, men er fri fantasi, skjønn diktning om en vil, from diktning, men ikke sannhet. Vi vet bare det som evangeliet forteller oss, og dette er også mer enn nok til å gi oss et klart bilde av den hellige Josefs uforlignelige storhet, et bilde vi gjorde vel i alltid å ha for øye.

Stamtavlen for den hellige Josef viser at han er av kongelig byrd, av Davids fyrsteslekt. Av den grunn tiltalte engelen ham også med ordene: «Josef, Davids sønn!» Grunnen for hans reise til Betlehem angis nettopp som «fordi han var av Davids hus og ætt» (Lk. 2, 5). Og Jesu Kristi pleiefar måtte nødvendigvis være av Davids ætt, for hans oppgave var ikke bare å være vern og verge for barnet Jesus, men meget mer enn det: Han skulde også gi Frelseren retten til Davids arv og rike. Dette kunde bare skje ved faren, og ifølge jødisk arvelov hadde adoptivfaren samme rett og fullmakt som den virkelige far.

Men hva nytte hadde den hellige Josef her på jorden av sin høye byrd? Enda 19 av hans forfedre hadde båret kongediademmet og fyrstekåpens purpur, eide han enn ikke en brøkdel av Davids rikdom eller Salomons prakt og herlighet. Fattigdom og enkle kår, det var all hans del av jordens goder. Nettopp derfor var han skikket til å innta æresplassen ved Jesu Kristi krybbe. Den hellige Josef måtte som Jesu Kristi pleiefar være fattig og ukjent for å gi i arv til Frelseren en nasareers ringhet og armod. Armod og ringhet hørte nemlig til den for-

jettede frelsers kjennetegn, og nettopp ringheten og armoden tjente Ham som midler til å fullbyrde menneskeslektens frelse.

«Jeg sto der med fulle hender, fulle av mange ting, som strålte og funklet som diamanter i gyllen ring. Men Herren ved hendene rørte, jeg naglegapene så, og for min Herres fletter alle skattene lå.

«Tomme hender,» lod det, «tomme hender må den ha, som skal gjøre min gjerning.»

Slik lyder en from salme. Den hellige Josef, fattig og ringeaktet, «tømmermannen» ble funnet verdig og skikket til å ta del i frelsesverket. Derfor hadde han også en helt annen oppgave enn sitt forbilde, Josef i Egypten.

Det gamle Testamentes Josef ble fra gjetergutt ført fram til ære og herlighet, til verdslig makt, for å frelse Guds utvalgte folk fra undergang og slik bli dets redningsmann og far. Det nye Testamentes Josef derimot levde hele sitt liv i slit og arbeid på et fattig tømmermannsverksted i en fattig og foraktet fjellby i Galilea, og det enda han var av kongelig byrd og blod. Hans hellige oppgave og herlige utvelgelse brakte ham bare bekymringer, lidelse og sorg, ja endog forfølgelse og landflyktighet. Men fordi han bar alt dette i tålmod og kjærlighet til Gud, har han vunnet en evig ære av uforlignelig skjønnhet og verdi. Han inntar i dag en av de herligste plasser i Guds rike. Tømmermannen Josef overstråler langt alle sine store og mektige forfedre: Han er «vir justus», den rettferdige som Gud fram for alle andre har satt over sitt hus og har gitt troskapens lønn.

Den hellige Josef lærer oss her noe vi aldri kan bli minnet nok om: At sann adel og storhet ikke består i et menneskes ytre stilling og forhold, men i hans indre fullkommenhet og hellighet. Ikke rikdommen og overfloden av jordiske goder og verdier gjør mennesket stort for Gud, men det frivillige avkall på alt dette av kjærlighet til Gud Et slikt avkall, når det er helt og ekte, gir evighetsherlighet og evighetsstorhet i vederlag.

Av den hellige Josef skal vi derfor lære å skatte mere nådens rikdom og virke i et menneske, både hos oss selv og andre, enn all ytre storhet, så vi helt ser bort fra og ikke regner med denne. Vi skal lære at han i sin fattigdom og ringhet er mer verd for Gud enn all verdens storhet og makt, og at enhver som bærer sin ringe stand og stilling og de offer den fører med seg med den samme innerlige hengivelse som den hellige Josef, vil også av Gud få den rikeste og den innerligste hellighet.

Verden har lett for å dyrke og hylde det ytre. Slik var det på Jesu tid, og slik er det i dag. Og dess mer verden preges av denne svakhet, dess vanskeligere er det for oss å holde oss fri fra verdens ånd. Her skal den hellige Josef nettopp være vårt forbillede. Ved sin fullstendige løsrivelse fra all ytre storhet og ære, er han med Jesus Kristus forbilde for oss til en rett livsvurdering. Materialismen som hersker overalt, selv der en minst skulde vente

det, og hvor den minst passer inn, og som svekker og lammer sansen for det åndelige og lengselen etter det evige, den skal vi nettopp overvinne i den hellige Josefs skole. Vi skal lære av ham å se denne verdens flyktige goder i lyset av evigheten, lære å finne lindring og trøst og kraft til å bære livets mange prøvelser og skuffelser i håpet på de evige goder. Gjennom dette skal vi så nå fram til å eie evigheten i den trofaste oppfyllelse av Guds hellige vilje i vår hverdag ved tålmod og nøysomhet, rettfærd, fromhet og tilfredshet og glede i vårt kall, nettopp på den vei den hellige Josef har gått før oss — oss til eksempel og etterfølgelse.

Tro og fornuft.

Ved H.

III.

Beviset for Guds eksistens.

Beviset for Guds eksistens mot ateismen føres ut fra tre forskjellige synspunkter:

- 1) Fra historiens vitnesbyrd.
- 2) Fra betraktningen av universet.
- 3) Fra betraktningen av menneskeånden.

Beviset ut fra betraktningen av universet er det mest omfattende av disse bevis, og vel det som har størst kraft og gir den største sikkerhet. I korthet vil vi her gi bevisgangen i de argumenter som føres i marken.

A) *Det historiske bevis.* Historien viser egentlig bare den alminnelige utbredelse av bevisstheten om Gud som et overveldende etnologisk faktum. Men denne alminnelige utbredelse av menneskenes bevissthet om Gud, er nettopp bevis for at den må være sann, lagt ned i menneskehjertet av naturen selv og bevart gjennom skapningens naturlige forbindelse med Skaperen.

Allerede de hedenske filosofer, Aristoteles, Cicero o. a. var oppmerksom på dette. Den siste skriver i sin bok «Gudenes natur»: «Det som all skapning er enig om, må nødvendigvis være sant.»

St. Thomas av Aquino sammendrår Aristoteles argumenter i følgende utsagn: Det som av alle holdes for et gitt faktum, kan umulig være helt feilaktig. For en gal oppfatning må nærmest betraktes som en slags forstandssykdom, en mangel. Men en slik mangel er en rent tilfeldig ting. Den kan derfor umulig finnes hos alle og over alt.

Gudsidéen finnes, som den etnologiske forskning tilfulle vitner om, over alt på jorden, hos alle folkeslag og raser og til enhver tid. Som almenfaktum må den derfor nødvendigvis være sann.

B) *Beviset fra betraktningen av universet.* Dette bevis utgjøres av de såkalt metafysiske eller kosmologiske beviser. Det har alltid fanget menneskenes interesse, og tenkere og filosofer gjennom alle århundrer har beskjefteget seg med det. Med full

rett kan dette bevis også kalles «Menneskeforstandens vei til Gud».

Guds eget åpenbarede ord, den Hellige Skrift, lærer uttrykkelig at vi på forstandens vei kan nå fram til erkjennelsen av Gud. Bibelen lærer nemlig:

- 1) Gud kan erkjennes. Rom. I, 19—21. Ap. Gj. XVII, 24—28. Salm. XVIII, 2.
- 2) Gud erkjennes med sikkerhet. Rom. I, 20.
- 3) Gud erkjennes av fornuften. Visd. XIII, 1.
- 4) Gud erkjennes ved betraktning av skapningen. Visd. XIII, 1. flg.
- 5) Denne erkjennelse av Gud er en formidlet erkjennelse. Jer. XIV, 22.

Også mange andre steder i den Hellige Skrift taler om erkjennelsen av Gud gjennom naturen, om Gud som taler gjennom de skapte ting, ikke minst Davids salmer. Deres vitnesbyrd eier en egen skjønnhet og inderlighet: «Himlene forteller Guds ære, og himmelhvelvingene forkynner Hans hendes verk,» dette er grunntonen i dem. Klarest er dog apostelens ord i Rom. I, 19—20: «Det som kan forstås om Gud, er åpenbart for dem; for Gud har åpenbart det for dem. For fra verden ble skapt, har en kunnet se Hans usynlige vesen, både Hans evige kraft og Guddom, så en kan forstå av de skapte ting. Derfor har de ingen unnskyldning.»

Ikke mindre klart taler Visdommens bok: «Dårer av naturen er alle de mennesker som har vært uten kunnskap om Gud og ikke har maktet av de gode ting som er synlige, å kjenne Han som er, og ikke ved å gi akt på gjerningene har kjent mesteren.» ..... «For av skapningens storhet og skjønnhet ser en ved sammenligning deres opphav.» (Visd. XIII, 1. flg.)

Fra Kirkens barmhjer- tighetsarbeid.

Av Karl Stiansen.

Diakoni betyr tjeneste. I Ap. gj. 6 leser vi om valget av de første 7 diakoner, som skulde tjene ved bordene. De første kristne eide intet personlig, men hadde alt felles (Ap. gj. 4, 32). Men så ble der misnøye ved at noen ble tilsidesatt ved den daglige forpleining. Da ba apostlene folket om å velge 7 menn, som kunde forestå utdelingen.

Så ble da de første diakoner valgt, til å utføre denne gjerning. De ble vigslet av apostlene med bønn og håndspåleggelse. Etterhånden omfattet tjenesten også andre oppgaver. De fikk tilsyn med gudstjenesteordningen, de samlet inn offer under messen og de bar nattverdelementene til syke. Ved siden av dette preket de også. De ble også biskopens medhjelper ved utøvelse av kirketukt. Etter hvert som menighetene vokste, ble også fattigpleien et ledd i deres arbeid. Som regel var der 7 diakoner i hver menighet. De var biskopens «øye, øre og hand». De gav de rike ga, formidlet diakonene til de trengende. De ble på den måte godt kjent med

menighetens forhold. Pave Klements I skriver i slutten av det første århundre: «De rike gir de fattige, de fattige priser Gud fordi han tildeler noen som hans mangel kan bli utfylt med.» Diakonens arbeid ble et nødvendig ledd i menighetstjenesten. Men ved sin vigsel kom de til å høre til den hierarkiske stand. Som en naturlig følge av dette, kom deres tjeneste etter hånden mere til å bli som medhjelper i prestatetjenesten. Men — diakoniens ånd, den tjenende kjærlighet, levet videre under former, som passet til enhver tid.

Kirkens barmhjertighetsarbeid blant syke og fattige har alltid hatt en bred plass. Det har gjennom århundrer blitt et mektig tre som har båret de skjønneste frukter. I tider hvor pest og hungersnød herjet, viser historien at Kirken ved sitt barmhjertighetsarbeid alltid hjalp og lindret nøden. Under pave Gregor den store, ble en hel by reddet fra hungersnød. I en pesttid ble der opprettet lasareter hvor flere hundre syke fikk plass. Mange av barmhjertighetens tjenere ble selv et offer for pesten og bukket under.

Når klosterne oppsto, ble der i disse innrettet sykerom, så syke og lidende fant veien dit, hvor de fikk god pleie. I middelalderen oppsto broderskaper som hadde sykepleie som sitt program. Vi kan bare nevne Johanniternes hospital i Jerusalem ved midten av 1100 tallet. Der kunde de motta 2000 pasienter, som fikk god og kjærlighetsfull pleie. La meg få sitere hva den svenske lutherske teolog A. Engeström skriver i sin bok «Om den kristliga kärleksverksamheten» bl. a. om denne tiden: «Kirken er da som ingen annen makt både i legemlig og åndelig henseende de fattiges og nødlidendes tilflukt. Under folkevandringens stormer hjelper, trøster og styrker hun og bevarer i mange stille klostre og hospitaler den kjærlighet som ofrer seg og ikke blir trett.»

En spore til øket barmhjertighetsarbeid var sikkert den kraftige folkevekkelse som i det 13. årh. kom ved den hellige Frans av Assisi. Foruten klostre og hospitaler ble der også opprettet stiftelser til utdeling av mat og klær til trengende. Det viser seg her som ellers i Kirkens historie at «for den kristelige kjærlighet skal ingen nød være fremmed». Middelalderens mange hospitaler, hospitser og anstalter, hvor barmhjertighetens tjenere og tjenerinner virket viser dette i høy grad.

Av nyere tids diakonihistorie er det tre lysende navn jeg vil peke på. I 1535 stiftet Den hellige Johannes av Gud en forening hvis mål var sykepleie. Den ble i 1572 av pave Pius V stadfestet som orden. Dets medlemmer «Barmhjertige brødre» har gjort ordenen kjent og aktet. En annen sykepleieorden fra samme årh. er Kamillianerne, som ble stiftet i 1591 av den hellige Kamillus av Lellis. Både dens prester og legbrødre må lære sykepleie. Legbrødrene har 5 års læretid, hvoretter de blir opptatt under avleggelse av løfte. Under pest og hungersnød virket disse brødre med selvoppofrelsens iver. Bare i Kamillus levetid led 220 kamillianere døden som ofre under pleie av pestsyke. Der hvor kampen mot sykdom og nød var størst, der fant man allitid kamillianere rede til å sette livet inn. I disse vanskelige tider har kamillianerne bestått sin prøve. «Selvfornektende og oppofrende har de utført sin gjerning. Når rekkene har tynnes, har alltid nye kommet til i urokkelig tro på deres kall.» Slik karakteriseres de i et skrift om ordenen.

I mange land er disse sykepleiens brødre spredt. Overalt arbeider de til hjelp og velsignelse for de mange syke og lidende, som søker deres hospitaler. Her finnes den ekte, den sanne diakoni. Endelig vil jeg nevne Den hellige Vincent de Paul, født 1576. Kirkehistorien kaller ham for «den kristne kjærlighets helt». Selv sa han: «La oss elske Gud, men med våre armers kraft og i vårt ansikts sved.» Hans livsverk ble et barmhjertighetens arbeid for lidende, både i åndelig så vel som i legemlig henseende. St. Lazare, et gammelt spedalskysykehus i Paris, som de fikk overta, ble et tilfluktssted for ulykkelige og bedrøvede sjeler. Mange gikk ut derfra som frigjorde og forvandlede mennesker.

Vincent de Paul stiftet også en forening av barmhjertige søstre. Ved stifterens død i 1660 hadde disse allerede 28 anstalter. Søstrene har virket til stor velsignelse i mange land. Det høyeste mål er å tjene Kristus gjennom de syke og fattige. Det var målet for Den hellige Vincent de Paul, det er også målet for alle som har tat opp barmhjertighetsarbeidet innen Kirken. Der er mange andre søsterkongregasjoner som utøver det samme barmhjertighetens arbeid. Enten det er i det kalde nord, eller under sydens brennende sol, utfører de et oppofrende arbeid. Der spørres ikke etter fordele eller hva der lønner seg best. Nei — det er en sum av tjenende kjærlighet og offer, som ikke kan måles med noen jordisk verdimåler. De sier med apostelen: «Kristi kjærlighet tvinger meg.» Engeström skriver: «Man kan ikke nok vurdere det gagn den katolske Kirke har hatt av sine barmhjertighetssøstre.»

I diakoniens historie er der vel neppe sidestykke for et større oppofrende arbeid, enn hva disse trofaste Kirkens døtre utfører. Hele Kirkens historie vitner om diakoni: Fra aposteltiden og inntil vår tid finner man dens ånd levende i Kirken. Jeg vil til slutt, som et resymé få sitere Engeström: «Til en begynnelse øvet de sykepleie bare i hjemmene, men senere grunnedes som vi ser særlige hospitaler. Av middelalderens broderskaper viet flere seg til denne art av diakoni. Også under den nyere tid har flere katolske ordener innlagt seg fortjeneste i denne henseende.» Den som leser historien rett, kan ikke komme til annet resultat. Der hvor det kristelige liv pulserer, der finnes også diakoni.

Karl Stiansen.

Om skjærsilden.

Oversatt av C.

(Fortsettelse.)

Ja, det fins sjeler, de går nok i kirke, de ber også, de gjør gode gjerninger — og dog danner det seg en slik «skorpe» om sjelen. De finner det alt sammen bra som de gjør. De spør ikke om Guds ønsker, de gjør alt uten kjærlighet, uten gudsfrykt, og døver sin samvittighet ved å oppfylle de ytre plikter. Gjør man dem oppmerksom på en feil, da finner de unnskyldning for all ting.

Slike sjeler er det mange av i skjærsilden; disse sjeler

er også der fra først av så uimottagelige for erkjennelse. Den kommer bare litt etter litt — så smått om senn må det guddommelige lys bryte gjennom og vekke sjelen av denne søvn.

Det fins mennesker som her i livet hadde stor visdom, de var berømt, de gjorde også meget godt for menneskeslekten, de la alltid inn et godt ord for alt godt og rettferdig —: men fordi det bare skjedde i ærgjerrig klokskap gikk de helt opp i verdens ånd, og slik levde de i for stor selvstendighet — uten samhold med den guddommelige Mester. Disse sjeler kommer inn i evigheten med den største uvitenhet. På jorden var de overlegne i alle ting — og nå er de i den største forlegenhet. De har visst så meget — og nå vet de ingenting. For det store blir kun åpenbaret for de små . . . . Slike kloke mennesker har tidt en dum sjel . . . De blir ofte lenge i skjærsilden før de er løst fra seg selv — før de våkner av søvnen — før deres eget «jeg» kommer ut av bedøvingen. De ligger som døde i sitt dekke — inntil det evige lys har brutt gjennom dem. Det er de mest ubehjelpelige sjeler. De har så meget «verden» og «jeg» ved seg. Ettersom de våkner opp, da formår lyset mer og mer å rense dem, og da blir sjelen også mere mottagelig for alle bønner, for alle hellige messer og gode gjerninger som blir oppofret for den. De merker først litt etter litt at de trenger Gud. Men her i livet — der trengte de Ham kun lite! Så snart de våkner — til erkjennelse og anger — da blir de lykkelige. Men inntil denne oppvåkningen lider de særs meget — de sitter fast i sitt dekke, har ikke lys og luft.

Det gis i skjærsilden kloke mennesker som var høyt æret i verden, — og nå er de rent i forlegenhet der . . . Det minste barn er ofte klokere. Ja, det ser jeg, kun for de små blir det store åpenbaret. Den gode Gud er uendelig mild i sin dom. Det virkelig gode som var i sjelen renser han og tar vare på det for evig å lønne sjelen for det. Og om der har vært aldri så mange feil, så lar Han ikke det gode gå tapt. Akk, om vi bare erkjente alt det gode som Gud gjør oss slik som Han erkjenner det gode i oss.

Hvor må vi skamme oss over vår utakknemmelighet mot Gud. Men i skjærsilden, der må vi først lære å se og takke for alt godt Han har gjort oss. Der drar alt ennå engang forbi vår sjel, og alt må vi «lide godt igjen».

Også disse sjeler som på jorden var fromme for menneskers skyld får mest skjærsild. Jeg ser mange sjeler i skjærsilden som ville bli hellige i egenrådelighet og egenkjærlighet eller som tenkte ut et «hellig» liv for å behage sin sjelesørger. Det finnes sjeler der som har narret sin skriftefar og åndelige veileder, for hvem ikke Gud var det eneste mål, men deres egen ære, deres egen forfengelighet. Det finnes sjeler som viste megen fromhet, men ikke var ydmyke — som ikke ville se noen feil hos seg selv, som selvbevisst mente seg å være på rett vei. Sjeler som utførte bødøvelser i stolt etterligning av helgener, ikke av ydmykhet og anger. — Der er så meget imitasjon som nesten ikke er til å sjelne fra det ekte. Men Gud lar seg ikke narre . . . — Der

er sjeler som hadde et hovmodig ønske om å bli hellige — som likesom speilet seg i sine mange offer og bødøvelser — som kunne klare alt stort og forsømte de minste, de viktigste plikter.

Av slike sjeler er det mange dypt i skjærsildens flammer, — deres liv var en løgn. Hvor må ikke der den evige sannhet brenne! Gud er ikke tilfreds med disse sjeler, og det føler de i dyp smerte. Så snart denne anger, denne erkjennelse er vekket, blir sjelen usigelig tilintetgjort i det guddommelige lys, — inntil den reiser seg på ny i den guddommelige kjærlighet og ikke mere lever seg selv, men Jesus lever i dem.

Disse erfaringer har jeg undret meg meget over. Jeg lærte nå å være forsiktig. Jeg leter ikke mere etter det store i sjelene, men bare etter det lille og enkle. Og jeg har også mer og mer lært selv å være helt liten og enkel. Slik finnes det i skjærsilden sjeler som har narret andre. Og for dem er det så ingen som ber, fordi man trodde de var bare fromme. Stakkars dem; — Jesus har vist meg disse sjeler for at jeg skal be for dem, siden andre tror de er i himlen alt. Disse sjeler som så går opp i seg selv, de trenger så meget til ytmykelsens ild.

Selv om en sjel er aldri så from, og selv om den «kan» alle de helliges gjerninger, — er den ikke angerfull, ikke ydmyk, da er selve dens dyder blitt til feil. Ja, det også er blitt en gagnlig lære for meg: at i skjærsilden blir selv dydene renset.

Hvor tidt finnes det dyder, — men de er ikke rene. Især når den Hellige Ånds lys mangler, når de bare er naturlige. Kun da er dydene rene når de også er fornuftige, når de holder måte, når de ikke er ensidige, og når de kommer fra et ydmykt hjerte og er kjærlighet. Heller ikke i dyden må man leve seg selv. Det finnes dyder som bærer mange smålaster i seg.

Derfor må også dydene bli renset. Vi flekker ofte til våre nådegaver og dyder med vårt eget jeg. Når alle dyder er fylt av hellig gudsfrykt, da først er de rene. Derfor må man atter og atter se opp til Gud og si: «Frelser, hjelp meg også i dette, så jeg gjør det rett». Ingen er så sikker på Guds hjelp og barmhjertighet som en slik sjel der er usikker i seg selv. Ingen kan være så rolig som en sjel der angerfull og tillitsfull — engstelig strever for å gjøre alt som Gud vil. Den tillitsfulle omsorg for å gjøre som Jesus vil i alt, gjør sjelen ren. Vær rolig og sikker i Jesus alene og i tillit til Ham: Det har jeg lært i skjærsilden, og det er min trøst. For gjennom mine erfaringer i skjærsilden er jeg blitt så bekymret for min sjel; men nå har Jesus vist meg veien — til den gode vilje, til anger, til selvhengivelse. — Ja, bedre er det her på jorden å være hård mot seg selv enn derover — i evigheten! Nå ville jeg gjerne si hvilke sjeler er de lykkeligste i skjærsilden, og fra hvem dekket hurtigst faller.

Det kan være en stakkars synder — med mange svakheter. Gud alene vet hvordan han er blitt oppdratt og hva anlegg han har. Gud kjenner naturens hemmeligheter, Han vet om hver arvelig belastning. Akk, han er en fattig synder, og Frelseren har barmhjertighet med ham fordi han innser sine feil og synder og uten undskyldninger og motsigelse tar mot enhver formaning. Ja, han vil sikkert bli bedre, alt hva man sier til ham

¹⁾ Ang. Thom. Aqu.

om den gode Gud finner gjenklang og faller på ydmyk-
hets grunn. Og han tenker: «bare jeg kunne bli et
bedre menneske!» Når en slik stakkars synder blir
lenket til dødsleiet, når han står ved evighetens port —
da er hans anger og erkjennelse så stor at han ber den
barmhjertige Gud om tilgivelse — ber i kjærlighet som
aldri før i livet. Og da er Frelseren god, ja så god! Da
faller dekket bort, det er bare den angertryglende sjel
som erkjenner alt, som bare tørster etter barmhjertig-
het. Da er det ingen hindringer mer, da trengs det
ikke meget mer for å nå det store, innerlige vennskap
med Gud. Slik kan en stakkars synder dø. Frelseren
følger med ham til skjærsilden — og der venter denne
sjel lykkelig til den er helt ren, og fortæres her av an-
ger og kjærlighet inntil Frelseren henter den. Ja, her
går det meget lettere og raskere, fordi sjelen var opp-
riktig, ydmyk og tillitsfull og den barmhjertige kjær-
lighet har så stor glede over sitt angrnede barn, und-
skylder hans feil og svakheter, betaler hans skyld. Her
på jorden aner man ofte slett ikke hvor fort en slik
sjel kommer til himmelen. Tenk på røveren på korset,
fra ham falt også dekket bort. For ham fant Jesus
også megen undskyldning: hans oppdragelse, hans an-
legg og så meget annet rørte Frelseren til barmhjertig-
het, desto mer fordi den stakkars røver sørget over at
han ikke kunne forbedre seg. Og da han så Frelseren
på korset, forsto han «hvorfor» og forsonte seg helt
med den barmhjertige kjærlighet.

A, hvor god og rettferdig er Gud mot de arme sjeler!
A, det er i sannhet en god, god, god Gud — man må
da elske Ham — når man tenker på Hans godhet.

Deo gratias.

De sjeler som hurtigst innser sine feil kommer hurtigst
i himmelen, — de som ikke hårdnakket skjuler seg bak
sin selvbevissthet. Gud dømmer oss ikke etter våre
feil, men etter vår gode vilje. En sjel som alltid er rede
til å forstå og gjøre Hans vilje står det bra til med:
en sjel som ikke straks føler seg krenket når man
sier fra om en feil og som med iver og glede og takknem-
lighet strever for å avlegge en feil.

Med slike sjeler er det lett for Gud å arbeide — de
har ikke så mange motsigelser og så mange løgner i
seg. Frelseren hjelper slike sjeler så de blir kvitt sine
feil. Den ydmyke fromhet mangler så ofte, — sjelden
er den, denne fromhetens fromhet. Hva hjelper det at
vi vet alt som er å vite om himmel og jord, dersom
vi ikke vet hovedsaken: at vi intet er og intet kan —
at Gud må gjøre for oss alt det vi skal gjøre? Hva
hjelper all visdom dersom vi ikke har den visdom som
de små har? Da kjenner vi ikke den barmhjertige
kjærlighet, for den som ikke er fattig vet ingenting
om barmhjertighet.

Hele det selvlagede byggverk faller sammen hvis det
ikke er grunnlagt på fattigdom. Den åndelige fattig-
dom er grunnvullen for alle nådegaver, ja, for hele
vårt evige liv. Mangler denne visdom, da er all annen
visdom og all herlighet intet — da faller det alt i ruiner
ved første vindstøt. Der hvor fattigdommen er — der
er den barmhjertige kjærlighets rikdom. Hvor svak-
heten er — der er Guds kraft. Og hvor angeren er — der
er troskapen.

Jeg er så glad i å være hos de arme sjeler for der å
suge inn i min tørstige sjel de dype evige sannheter.
Der hvor de arme sjeler stiller sin tørst, dit går jeg for
å stille min egen tørst . . . Jeg er jo også en «arm
sjel» — så fattig, så fattig, men jeg har funnet den
kilde hvor de tørstige går for å drikke.

Ja, skjærsilden er et skjønt sted. Der er Gud så god,
så god!

Jeg har sagt hvordan de arme sjeler må bli fattige
i seg selv. Da skjønner de Frelseren bedre. Disse sjeler
som alt her i livet er fattige — dem går det best.

Især går det godt for de sjeler som hungrer og tørster
etter Guds ord. En sjel som med andakt hører pre-
ken og tale om Gud, tar det som ord fra Gud sely, har
det i tanke (og bruker alt for å bli bedre) og aldri
mister det, — en slik sjel er på rett vei. Når det enk-
leste Gudsord er dyrebart for den, når den aldri hører
noe uten å åpne sitt sinn for det. Hvert Gudsord er
Frelserens hanking på døren. I hvert Gudsord er Han
— og vil inn. Da faller sedekornet i fruktbar jord . . .
Hvor skjønn er en sjel som elsker det hellige evangelium
og tar det til hjerte med ærefrykt, som har et åpent
sinn for de enkleste frellestanker, som gjemmer i sitt
hjerte alt hva den har fått. Denne sjel blir ren om den
har aldri så mange feil.

Når slike sjeler kommer i skjærsilden, da har Gud ikke
meget strev med dem. Bare et ord og sjelen er sund.

Det fins sjeler i skjærsilden som lot til å være fromme
på jorden — i skjærsilden er de verre enn de «slemme».

Særlig slike som ondskapsfullt angrep Guds ord og
verk, øvet smålig kritikk og ofte dømte om det som
hellig og rent strømmet fra Jesu hjerte.

Det fins sjeler som tilsynelatende var fromme, men
en og annen urett tynger på sjelen. Det er sjeler som
har gjort urett og som nå må lære å innse det.
Det er adskillig ondskap i slike sjeler — usonet, ufor-
stått ondskap, som de ikke har erkjent, kun fordi
de lot seg blende av sine offer, bønner og gode gjer-
ninger. Men Gud vil lære dem at deri består ikke from-
het, men i rettferd og sannhet og guds frykt.

Det gis sjeler som ikke engang ved sin død innser
at de har gjort urett her og der, — som ikke vil innse
det, for ikke å bøye sin stolthet.

Slike sjeler som har virkelig ondskap i seg og ikke
angrer nok, ikke erkjenner det alvorlig nok blir frelst
ved Guds barmhjertighet, men kommer i den «straf-
fende» skjærsild.

Der sier Guds kjærlighet dem med særlig strenghet
hva de har gjort. Og dog kan jeg nesten ikke kalle
det straff, men heller nåde — alt hva jeg ser, ser så
barmhjertig ut.

Det er jo noen sjeler som blir frelst i siste øyeblikk,
fordi Gud i sin barmhjertighet også er langmodig. De
lider uhyre meget, er fjernere fra den guddommelige
trøst og føler seg som i en evig avgrunn. Og dog er
disse sjeler fulle av takk til den barmhjertige kjær-
lighet og det dyrebare blod. En så hårdnakket ond-
skap trenger en streng skjærsild, Guds bebreidelse lig-
ger tungt på sjelene og brenner dem tvers igjennom.
Ja, i dette hellige rensningssted er forskjellige tilstan-
der, uforklarlige tilstander, som jeg ikke kan skildre.

Dette er bare noen enkelte trekk som jeg neppe våger å framlegge her.

Men usigelig skjønt er det når en sjel går inn i himmelen. Det er så skjønt at man ikke uten tårer kan betrakte det.

Jo fattigere en arm sjel blir, desto nærmere er den det guddommelige lys. Når dekket er falt, da blir sjelen likesom opptatt i det guddommelige lys; for den er selv som en liten stråle av dette lys, en gnist av guddommelig liv. Og så blir dette lille liv helt Hans liv, denne lille stråle blir helt Hans lys. I denne evige kjærlighet og denne evige ro forsvinner sjelen. Det er en omorning av uendelig øm kjærlighet, en underbar forsonings- og forløsningsfest. Og sjelens takknemlighet mot sin Frelser, for Hans hellige lidelse, for Hans dyrebare Blod — den er så rørende: Frelseren og sjelen — begge så glade fordi de nå endelig helt har hinannen. Så vidunderlig er himmelen at selv ikke den rene er ren nok til å gå der inn.

Ja, dette hjem er så rent og skjønt at det virkelig må en særlig rensing til forat sjelen kan bli verdig til denne herlighet.

Selv om vi kunne komme i himmelen med vårt skall av egenkjærlighet, så kunne vi dog ikke bli salige der. Vi ville slett ikke merke at vi var i himmelen.

Gud har sine lover i alle ting, og etter disse lover pleier Han våre sjeler for å danne dem til denne rene himmellykke.

Rystende er det å betrakte alt dette som skjer i evigheten. Bøker kunne ikke gjengi hva et hjerte der kan fatte.

Gud har vidunderlige veier for å frelse sjelene. Det gis veier som fører over helvedes kvaler. Gud er god! Han vil ikke forlate sine sjeler.

Hvor ofte tenker man: — denne sjel er gått tapt; men Gud alene vet hvordan Han har frelst den. Det er den barmhjertige kjærlighets skjulte under som fryder Guds hjerte. Jesus fanger inn sine sjeler med mange tråder. Han har så megen kjærlighet — så megen kjærlighet! Hvor må det skjære Jesus i hjertet når en synder vil i helvede. Kun svakt kan jeg ane denne Frelserens smerte — den må være over alle grenser skrekkelig. Og hva har ikke Hans hjerte lidt for våre sjeler på korset — for å redde oss fra avgrunnen.

Ja, Guds kjærlighet er den skjærsild som gjør oss til arme sjeler.

Men alt her på jorden kan man ha denne Guds kjærlighet som skjærsild.

Når man tenker på den Guds kjærlighet som møter en over alt, da blir man så fattig, — man ser så klart at man er utakknemlig og så lite kan gjengjelde denne kjærlighet. Intet gjør sjelen så ondt som den tanke at Frelseren er så god, vi så dårlige barn og som ennå engang har korsfestet Ham. Har vi først oppfanget strålene fra Hans kjærlighet, da blir ilden tent i oss og vi blir arme sjeler i Hans guddommelige kjærlighets skjærsild . . . Jo mere vi erkjenner Gud og Hans kjærlighet, desto mere erkjenner vi også oss selv, og jo mere vi erkjenner oss selv, desto mere erkjenner vi Hans barmhjertige kjærlighet. Jo nærmere vi kommer den guddommelige kjærlighet, desto mere tilintetgjør den oss og således blir vi «arme» sjeler.

(Forts.)

†

Mater Synkletia-George.

Etter et langt sykeleie døde St. Elisabethsøstrenes fhv. provinsial-priorinne, Mater Synkletia, 24. februar. Med henne er en dyktig og handlekraftig søster med store administrative evner gått bort. Under den forrige krig ble hun utnevnt til provinsial-priorinne, og det viste seg snart at hun var det rette menneske på det rette sted. Med aldri sviktende iver og interesse tok hun fatt på sin store oppgave og vant seg snart mange venner. Under henne ble det nye noviciat bygd, og her har mange unge novicer fått sin første forberedelse til det klosterlige liv. I 1933 ble Mater Synkletia forflyttet til Trondheim, (hvor hun forresten også hadde virket før) men kom for et par år siden tilbake til Oslo for å henleve sine siste dager her. Nå er hun gått bort for å motta lønnen for sine gode gjerninger; men alle som hadde den lykke å kjenne henne vil huske henne som den gode søster med så varmt et hjerte, især for alle lidende.

Måtte hun hvile i fred og det evige lys skinne for henne!

—m.

TOLLFRIE TANKER

Kristendommen er lysets, gledens og frihetens religion. Dens skjønneste blomst er kjærligheten, men dens dypeste, helligste mysterier er frihet og glede. Glede i sorg, frihet i lenker, det er de herlige paradokser som utgjør troslivets innerste kjerne.

*

Kristendommen fordømmer ikke den jordiske glede — den setter bare en pålitelig regulator på den og gir den, liksom ulykken, dens rette plass og sanne verd. Den lærer oss at intet i verden, hverken sorg eller glede, har noen betydning i seg selv, men bare i forbindelse med evigheten.

*

Det er intet som styrker vår tro og vår karakter som troskap i de små plikter. De små gjerninger vi utfører i det skjulte og de små ofre som ingen annen enn Herren kjenner, forener seg litt etter litt til noe helt, til en kristen karakter.

*

Elsk ikke livet for dets egen skyld men for det gode du kan gjøre andre med det.

Fra redaksjonen

til våre lesere:

Da det fra pressedirektoratet er blitt påbudt nedskjæring på grunn av papirknapphet og transportvansker beklager vi å måtte meddele, at i og med dette nummer av «St. Olav» stopper vi inntil videre all utsendelse av frieksemplarer. Da vi allerede straks etter at krigen var kommet til Norge nedskar bladet med 50 %, idet vi gikk fra å være ukeblad over til å utkomme annen hver uke, har vi nå valgt å nedskjære opplaget framfor å innskrenke sideantallet. Forhåpentlig er denne krisesituasjon bare av forbigående karakter, så det snart vil være mulig atter å la «St. Olav» utkomme som vanlig.

«St. Olav»s red.

Vi henleder oppmerksomheten

på det utmerkede tiltak av det katolske sokneprestembed i Haugesund: å utgi de fullstendige søndagsmesser på norsk som manuskript. De selges til den lave pris av 2 øre pr. stk. og man vil på den måte etter hvert for en billig pris få samlet seg en fullstendig norsk messebok, når man bruker dem i forbindelse med «Søndagsboken».

Bøker inngått til redaksjonen:

ASCHEHOUG & CO.:

Sally Salminen: «På løs sand.» Oversatt av Paul Gjesdahl.

Et lite kursus i kirkelatin.

XIX.

PERSONLIGE PRONOMENER.

A. 1ste person.

Entall:

nom. EGO jeg.
akk. ME meg.
gen. MEI meg.
dat. MIHI til, for meg.
abl. ME meg

Flertall:

nom. NOS vi.
akk. NOS oss.
gen. NOSTRI, NOSTRUM oss, blant oss.
dat. NOBIS til, for oss.
abl. NOBIS oss.

B. 2nen person.

Entall:

nom. TU du.
akk. TE deg.

gen. TUI deg.
dat. TIBI til, for deg.
abl. TE deg.

Flertall:

nom. VOS I, dere.
akk. VOS eder, dere.
gen. VESTRI, VESTRUM dere, blant dere.
dat. VOBIS til, for dere.
abl. VOBIS eder, dere.

Som sagt, bruker man nominativ kasus forholdsvis sjelden — det forståes av verbets endelse.

- C. *ágere grátias* å takke.
avértere å vende bort.
bíbere å drikke.
débitum synd, gjeld.
demonstráre å vise, bevise.
edocére å lære, undervise.
intercédere å gå i forbønn.
ira vrede, harme, sinne.
locum plass, sted.
manére å bli, forbli.
miserére! (imper.) forbarm deg over.
osténdere å vise, åpenbare.
pro (abl.) for.
rectus, a, um rett, riktig.
respícere å se på, se hen til.
sémita sti, smal vei.
tóllere å ta bort; å løfte.

Glem ikke bøyingsøvelse, nutid og imperativ av alle verber; også navordene.

D.

OPPGAVE.

- Glória tibi Dómine.
- Miserére mei (eller mihi), miserére nostri (eller nobis).
- Annúntio vobis gáudium magnum.
- Ora pro nobis, oráte pro nobis.
- Intercéde (intercéдите) pro nobis.
- Da mihi bíbere.
- Avérte iram tuam a nobis.
- Dimítte nobis débita nostra.
- Manéte in me, ego in vobis.
- Vado paráre vobis locum.
- Réspice in me et miserére mei.
- Ostende nobis Dómine misericórdiam tuam.
- Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis.
- Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam.
- Vias tuas Dómine demónstra mihi et sémitas tuas édoce me.

Legg merke til at man bruker enten dativ eller genitiv etter *miserére*.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.